

PARTEA a II-a

Secțiunea ȘTIINȚE NATURALE ȘI EXACTE

MANAGEMENTUL SUBSTANȚELOR CHIMICE ÎN PODIȘUL MOLDOVEI DE NORD

Management of chemicals in Moldova Northern Plateau

Victor CAPCELEA, drd.,
specialitatea Protecția mediului și folosirea rațională a resurselor
naturale, Universitatea de Stat din Tiraspol
Conducător științific:
Valentin SOFRONI, dr. hab., prof. univ.

Abstract: *The present article includes a comprehensive study of the chemicals' management in the region of study. In addition, it describes the distribution of obsolete and forbidden pesticides, and the quantities of stocked pesticides. The present scientific publication makes a general overview of the current problems of obsolete and forbidden pesticides storage in the territory, and the prospects of neutralizing these pesticides.*

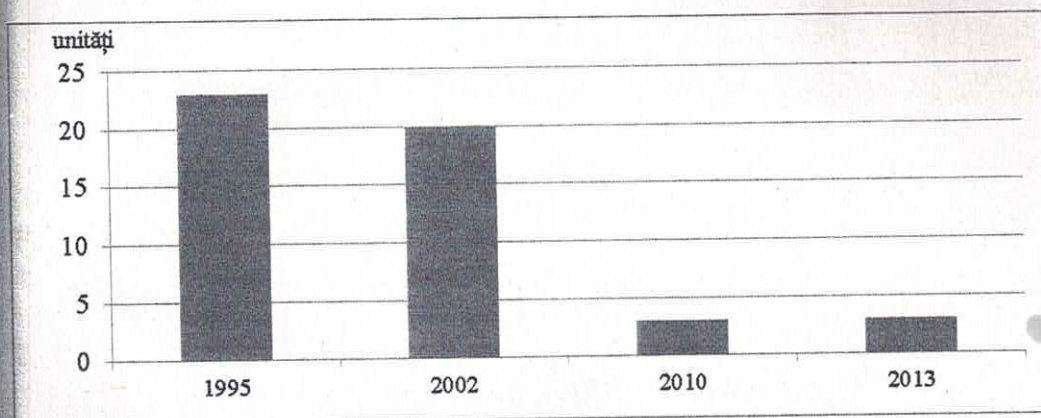
Keywords: *toxic chemicals, persistent organic pollutants, obsolete and forbidden pesticides, pesticide storage.*

1.1 Republica Moldova și guvernele altor state în anul 2011 au semnat acordul numit „Convenția de la Stockholm privind poluanții organici persistenti” (fig. 1), care este orientată spre reducerea utilizării și lichidarea ulterioară definitivă a celor 12 poluanții organici persistenti deosebit de periculoși: clordan, DDT, dieldrina, dioxinele, endrina, furanii, heptaclor, hexaclor-benzol, toxafen, bibenili policlorurați și mirex (UNEP 2005: 2). Din poluanții organici persistenti enumerați anterior, doar trei dintre ei nu au fost utilizați pe teritoriul republicii noastre: aldrina, dieldrina și endrina (Sârcu ș.a. 2011: 5).

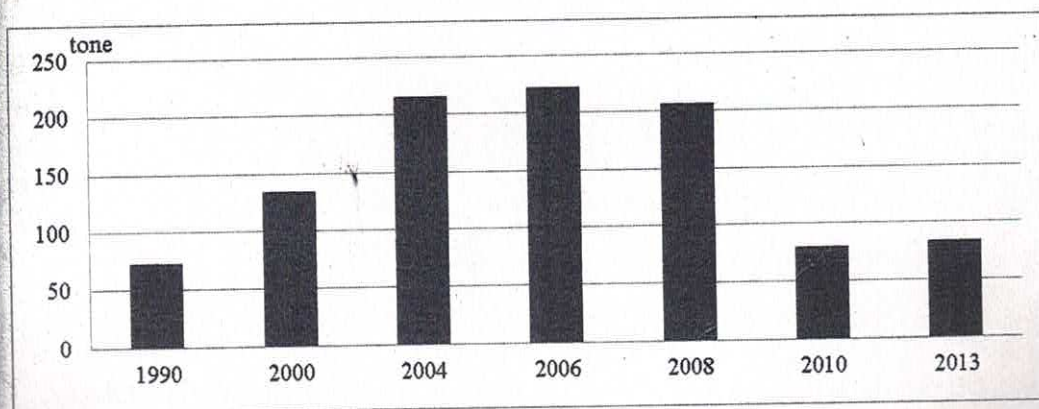
Fig. 1. Statele care au semnat acordul „Convenția de la Stockholm privind poluanții organici persistenti” ([http://en.wikipedia.org/wiki/Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants](http://en.wikipedia.org/wiki/Stockholm_Convention_on_Persistent_Organic_Pollutants))

Un pericol foarte mare pentru mediul înconjurător în regiunea Podișului Moldovei de Nord o reprezintă depozitele de pesticide inutilizabile și interzise, numărul cărora s-a redus de la 23 unități în anul 1995 la 3 unități în anul 2010 (fig. 2), iar ulterior numărul lor rămâne constant.

Fig. 2. Depozite de pesticide inutilizabile și interzise în Podișul Moldovei de Nord (Departamentul Statisticii al R. Moldova, 1995; ATE Edineț, 2002; Ministerul Ecologiei, Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului, 2003; Anuarul IES – 2010, 2013)

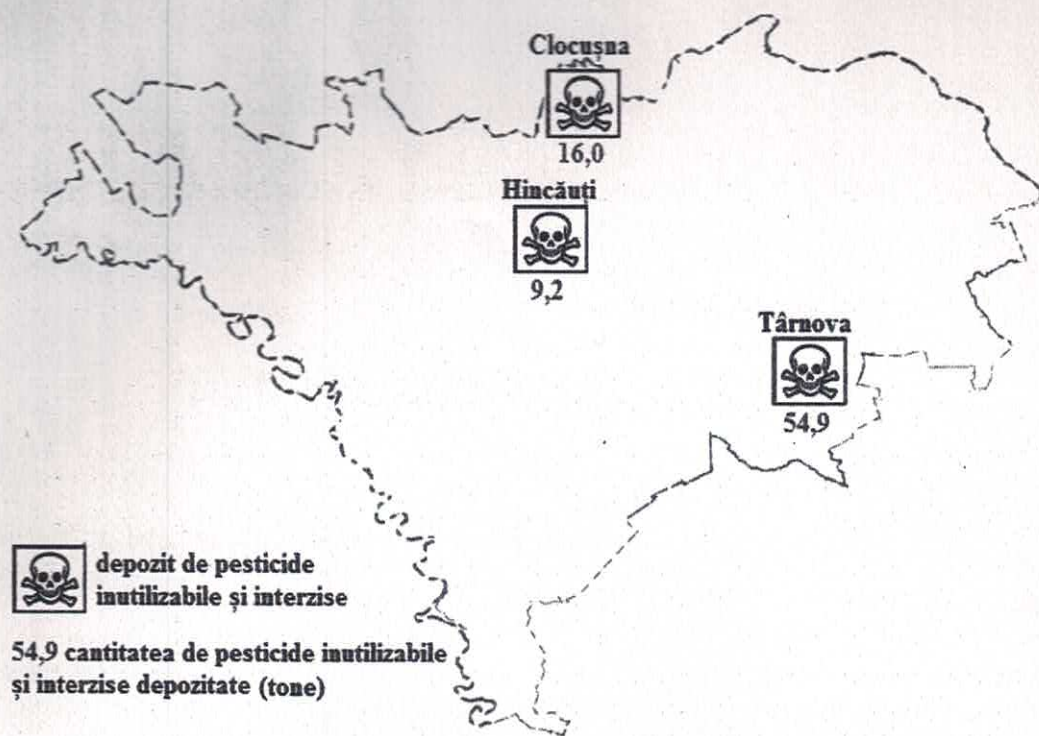
Micșorarea numărului de depozite de pesticide inutilizabile și interzise în ultimii ani este legat de procesul de reambalare, depozitare centralizat și evacuare a pesticidelor spre neutralizare peste hotarele republicii. În rezultatul acestui proces, începând cu anul 2006 se atestă o diminuare considerabilă a cantității acestor tipuri de pesticide acumulate la depozite, de la 222 tone în anul 2006 până la 80 tone în anul 2013 (fig. 3).

Fig. 3. Cantitatea pesticidelor inutilizabile și interzise depozitate în Podișul Moldovei de Nord (Departamentul de Stat pentru Statistică al RSSM, 1991; ATE Edineț, 2000; AE Nord, 2004; IE: Briceni, Ocnița, Edineț, Dondușeni – 2006; Anuarul IES – 2008, 2010, 2013)

În prezent pe teritoriul Podișului Moldovei de Nord mai există încă 3 depozite de pesticide inutilizabile și interzise, în care au mai rămas depozitate în total cca 80 tone (Anuarul IES – 2013: 152), iar cel mai mare depozit este situat în localitatea Târnova (raionul Dondușeni), unde se mai păstrează aproximativ 55.tone de pesticide (fig. 4).

Fig. 4. Amplasarea depozitelor de pesticide inutilizabile și interzise, și cantitatea de pesticide depozitate (Anuarul IES - 2013)

Depozitele de pesticide inutilizabile și interzise din Podișul Moldovei de Nord continuă să prezinte un mare pericol pentru mediu și sănătatea populației, de aceea este necesar de urgentat implementarea în practică a proiectului de transmitere a acestor pesticide la incineratoarele din Polonia (or. Dabrowa, or. Gornicza).

Concluzii

- Cantități uriașe de pesticide au fost aduse pe acest teritoriu în perioada chimizării agriculturii (1981-1990), care, ulterior, depășind termenul de utilizare, au condus la creșterea cantității de pesticide inutilizabile și interzise până la 222,26 tone în anul 2006.
- Scăderea în prezent a cantității de pesticide inutilizabile și interzise din acest teritoriu este legată de implementarea proiectului „Managementul

și distrugerea stocurilor de poluanți organici persistenti", finanțat de Fondul Global de Mediu (GEF) și implementat de Ministerul Mediului, în anul 2008, fiind evacuate cele 132,03 tone de pesticide stocate în depozitul din s. Grimăncăuți (raionul Briceni).

- În prezent este necesar urgent de neutralizat pesticidele inutilizabile și interzise din depozitele: Clocușna (raionul Ocnița), Târnova (raionul Dondușeni) și Hincăuți (raionul Edineț), unde se mai păstrează cca 80 tone de pesticide, în caz contrar, ele pot conduce la o catastrofă ecologică.

Bibliografie

1. Agenția Ecologică Nord. *Raportul privind calitatea Agenției Ecologice Nord, anul 2004.*
2. Agenția Teritorială Ecologică Edineț. *Raportul privind calitatea factorilor de mediu și activitatea ATE Edineț – 2000, 2002.*
3. Anuarul IES – 2013. *Protecția mediului în Republica Moldova*, Chișinău, Editura Pontos, 2014, 300 p.
4. Anuarul IES – 2010. *Protecția mediului în Republica Moldova*". Chișinău, Editura IES,
5. („Tipogr.- Sirius” SRL), 285 p.
6. Departamentul de Stat pentru Statistică al RSS Moldova, *Ocrotirea mediului ambiant și folosirea rațională a resurselor naturale în RSS Moldova*. Chișinău, 1991, 336 p.
7. Departamentul Statisticii al Republicii Moldova. *Darea de seamă generalizatoare privind formarea, utilizarea și neutralizarea deșeurilor toxice*, 1995, 46 p.
8. Ministerul Ecologiei, Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului, *Inventarul Național al poluanților organici persistenti al Republicii Moldova*. Chișinău, iulie 2003, 82 p.
9. *Rapoarte privind calitatea factorilor de mediu și activitatea Inspecțiilor Ecologice: Briceni, Ocnița, Edineț, Dondușeni – 2006, 2008.*
10. Sîrcu Răisa ș.a. *Prevenirea poluării organismului uman cu poluanți organici persistenti (ghid practic)*, Chișinău, 2011, 18 p.
11. UNEP. *Să salvăm lumea de POP: Ghid la Convenția de la Stockholm privind poluanții organici persistenti*. Programul Națiunilor Unite pentru Mediu în aprilie 2005, 18 p.
12. http://en.wikipedia.org/wiki/Stockholm_Convention_on_Persistent_Organic_Pollutants